

Priopćenje za medije

Luxembourg, 23. rujna 2016.

Pomorski promet EU-a: „Mnoga ulaganja nedjelotvorna su i neodrživa te je visok rizik od beskorisnog ulaganja novca”, ističu revizori

Trećina rashoda EU-a na objekte kao što su pristaništa, dokovi i lukobrani u morskim lukama EU-a tijekom razdoblja 2000. – 2013. bila je nedjelotvorna i neodrživa, navodi se u novom izvješću Europskog revizorskog suda. Svaki treći euro potrošen na ispitane projekte (194 milijuna eura) uložen je u projekte kojima su udvostručeni postojeći obližnji objekti. Uloženo je 97 milijuna eura u infrastrukturu koja više od tri godine nakon prestanka radova nije iskorištena ili je iskorištena vrlo slabo.

Revizori su procijenili strategije Europske komisije i država članica o pomorskom prometu tereta u EU-u te vrijednosti ostvarene sredstvima EU-a uložena u lučke usluge, koja su tijekom razdoblja 2000. – 2013. u bespovratnim sredstvima i zajmovima ukupno iznosila 17 milijardi eura. Posjetili su 19 morskih luka u pet država članica EU-a: Njemačkoj, Italiji, Poljskoj, Španjolskoj i Švedskoj. Utvrdili su da uspostavljene dugoročne strategije ne pružaju pouzdan i dosljedan temelj za planiranje kapaciteta u lukama. Na razini EU-a i na razini država članica nije postojao strateški pregled nad time kojim su lukama potrebna sredstva i za što, dok je financiranje slične lučke infrastrukture u susjednim lukama dovelo do nedjelotvornih i neodrživih ulaganja.

Ponovnom procjenom pet projekata koje smo već ispitali tijekom 2010. utvrdili smo da je ostvarena mala vrijednost za uloženi novac: skoro cijelo desetljeće nakon početka poslovanja razina iskorištenosti infrastrukture financirane sredstvima EU-a za te luke i dalje je neprimjerena. Relevantna područja četiriju luka bila su prazna ili gotovo prazna, a u petoj uopće nije bilo poslovanja.

„Pomorski promet u EU-u suočen je s problemima”, **izjavio je Oskar Herics, član Europskog revizorskog suda zadužen za izvješće.** „Procjene potreba nedostatne su te je visok rizik od beskorisnog ulaganja novca. Sveukupno, to se odnosi na gotovo 400 milijuna eura ispitanih ulaganja.”

Osim toga, projekti financirani sredstvima EU-a nad kojima je obavljena revizija bili su neučinkoviti, pri čemu su prekoračenja troškova iznosila 139 milijuna eura, dok je od 30 dovršenih projekata koji su ispitani, njih 19 kasnilo i do 136 % prvotno planiranog trajanja. Sedam od 37 novih projekata nad kojima je obavljena revizija (u iznosu od 524 milijuna eura sredstava EU-a) nije bilo završeno u vrijeme revizije.

Osim toga, koordinacija između Komisije i EIB-a u pogledu financiranja lučke infrastrukture nije funkcionirala: odobravanjem zajmova EIB-a za potporu susjednim lukama izvan EU-a (npr. Maroko) otežana je djelotvornost

Svrha je ovog priopćenja za medije prenijeti glavne poruke tematskog izvješća koje je usvojio Europski revizorski sud.

Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – glasnogovornik

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – službenik za odnose s medijima

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

financijskih sredstava koje je EU uložio u luke unutar EU-a.

S obzirom na to da je financiranje EU-a na razini projekta bilo povezano s ostvarenjima, a ne s rezultatima, njihovi su troškovi i dalje bili prihvatljivi za sufinanciranje sredstvima EU-a, iako neki projekti u koje su uložena sredstva EU-a zapravo nisu bili u uporabi.

Osim toga, u 14 luka obuhvaćenih revizijom velik je broj nepostojećih ili neodgovarajućih poveznica s područjima u zaleđu (poput cesta i željeznice). Bit će potrebno dodatno javno financiranje kako bi početna ulaganja u luke mogla pravilno funkcionirati.

Naposljetku, Komisija nije poduzela potrebne mjere u području državne potpore i carinskih postupaka kojima bi se omogućili jednaki uvjeti tržišnog natjecanja za morske luke. Kako bi se izbjeglo narušavanje tržišta, kontrola državnih potpora trebala je biti djelotvornija obavljanjem *ex post* praćenja kako bi se procijenilo jesu li uvjeti prema kojima su donesene ranije odluke (npr. za koncesije) ostali nepromijenjeni ili davanjem jasnih smjernica o tome koje nadgrađe prilagođeno korisnicima može primiti potporu. Revizori su donijeli niz preporuka, većinom za Komisiju, a ključne točke tih preporuka navedene su u nastavku.

- Preispitati postojeće 104 strateške luke i donijeti razvojni plan za luke na razini EU-a.
- Procijeniti mogućnost da se iz financiranja sredstvima EU-a isključi financiranje lučke infrastrukture za prekrcaj kontejnera i skladištenje te financiranje nadgrađa koje nije u javnoj nadležnosti.
- Zajamčiti da se sve potrebne informacije o zajmovima EIB-a razmjenjuju između EIB-a i Komisije.
- Dati prednost strateškim lukama i ključnim plovnim putovima u pogledu potpore EU-a samo za potrebe ulaganja, pri čemu je dodana vrijednost koju stvara EU očita te je razina privatnog ulaganja dovoljno velika.
- Izdati smjernice za državne potpore za pojedinačne luke te nadgledati i pratiti prethodne odluke o državnim potporama.
- Smanjiti administrativno opterećenje i kašnjenja promicanjem načela nacionalnog jedinstvenog kontaktnog mjesta (engl. *one stop-shop*) za izdavanje svih dozvola i ovlaštenja.
- Poboljšati konkurentni položaj pomorskog prometa u usporedbi s ostalim vrstama prijevoza dodatnim pojednostavljivanjem pomorskog prometa i carinskih formalnosti.

Napomena za urednike

Procjenjuje se da je 2013. godine doprinos sektora pomorskog prometa BDP-u EU-a iznosio otprilike 1 %, a u okviru navedenog sektora pružena je potpora zapošljavanju otprilike 2 milijuna osoba. U 23 države članice EU-a 1200 trgovačkih morskih luka obavlja otprilike tri četvrtine prometa tereta s državama koje nisu članice EU-a te više od jedne trećine prijevoza tereta unutar EU-a.

Ulaganje u lučku infrastrukturu ispunjava uvjete za sufinanciranje sredstvima EU-a u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) pod zajedničkim upravljanjem, ali i u okviru transeuropske prometne mreže (TEN-T) i Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) pod izravnim upravljanjem Europske komisije.

U razdoblju od 2000. do 2013. godine iz proračuna EU-a izdvojeno je otprilike 6,8 milijardi eura za ulaganja u luke. Osim toga, Europska investicijska banka financirala je ulaganja u luke u obliku zajmova u iznosu od otprilike 10 milijardi eura.

Tematsko izvješće br. 23/2016: „Pomorski promet u EU-u suočen je s problemima – mnoga ulaganja nedjelotvorna su i neodrživa” dostupno je na 23 jezika EU-a.